

ter min Mening meget principſtridig Maade, idet man i den ſamme Paragraph, hvori man beſtemmer, at Folkekirkeſs Geiſtliche ſtulle gjøre Tjenefte i Pinien, indfører en Beſtemmelse om, at andre anerkjendte Religionsſamfunds Geiſtliche kunne fritages derfor — maatte det være tydeligt, at man havde Blikket aabent for, at det var muligt for en indſigtsfuld Kirkebeſtyrelſe til enhver Tid at forhindre Collision mellem den ordinerede Geiſtliches Stilling ſom Sjæleſørger og det for denne Stilling, efter min Mening, Upaſſende i at tvinge diſſe Geiſtliche til ſom active Combattanter at deeltage i Krigen. — Jeg ſkal ſlutte med at gjentage, at de ærede Herrer, ſom fremdeles vilde følge mig, ganſte viſt correcteſt maae ſtemme mod ſamtliche Vædringsforſlag, ſaaledes ſom allerede antydet af den ærede Ordfører.

M. Andersen: Det forekommer mig, at vi hørte af den ærede Ordfører for Udvalgets Mindretal, at Loven allerede var død, og, derſom det ſkulde være Tilfældet, var det jo overflødigt længere at tale om den. Igeſaa overflødigt vilde det jo være, derſom det ſkulde være en faſtſlaaet Regel, at kun det, ſom Juſtitsminiſteren kunde billige eller gaae ind paa, burde vedtages; men jeg troer hverken at Loven er død, eller at den ærede Juſtitsminiſters Mening ſkal være det Afgjørende og Beſtemmende for, hvad Landſtinget bør gjøre i dette og andre lignende Tilfælde. Jeg kan heller ikke ſee, at det fører til Noget videre at diſcutere Mindretallets Forſlag, efterat det er blevet forkaſtet i Folkethinget; det, der efter min Mening nu nærmefſt maae foreſlignes til Forhandling, er Fleertallets Forſlag. Vi have idag her i Salen allerede hørt ſige, at Fleertallets Forſlag var principſtridigt, og der ligger vel noget Sandt i denne Udtalelſe, thi det er jo et Brud paa Principet, at de ordinerede Geiſtliche fritages for at tjene i Forſtærkningen; men dette Brud paa Principet er jo ſteet for at befordre Enighed; thi, naar der ſkal mægles, eller man vil ſøge at faae en Overeenſtomſt iſtand, ſaa maade der gives noget efter fra begge Sider, hvis man ſkal komme til et Reſultat, og den ærede Ordfører for Mindretallet veed jo ogſaa meget

godt, at Grunden til, at Fleertallets Forſlag er fremkommet i den Stikkelse, hvori det foreligger i Erklæringen, er den, at man har haabet derved at faae en Overeenſtomſt iſtand. Efter den ærede Juſtitsminiſters Udtalelſe, og efterat Landſtingets Fleertal havde udtalt ſig og ſtemt paa den Maade, ſom ſteet var, indſaae man nemlig, at det var en Umulighed at bringe Loven igjennem paa den Maade, at Præſterne ſkulde være ſtillede ligeoverfor Værnepligten ſom Landets øvrige Borgere. Det er ikke, fordi man har faaet en anden Overbeviſning om det Rette og Rigtige, at man har givet efter. Jeg for mit Vedkommende er nu ſom altid af den Overbeviſning, at det baade for Befolkningen og Præſterne var beſt, om diſſe vare ſtillede overfor Loven ligesom alle andre Statsborgere, ſaaledes at der ikke blev gjort nogen Undtagelſe med dem; men efterat Folkethinget nu er gaaet ſaa vidt i ſine Indrømmelſer, ſom Tilfældet er, efterat der er gjort et ſaadant Brud paa Principet, og efterat Folkethingets Fleertal har horigivet ſaa Meget af ſin Overbeviſning, ſom det igaar ved ſin Afſtemning har gjort, var det ſæddeles at pønſte, at Landſtinget nu vilde komme Folkethinget imøde og række det Haanden til en Udjevning af Striden, ſaaledes at Loven kunde komme iſtand; thi at den ikke kommer iſtand, vil jo være til ſtor Gene og Uleilighed for mange af Landets Borgere. Hele den Betragtning, at Præſten ſkal ſtilles anderledes overfor Loven end Statens øvrige Borgere, kan jeg paa ingen mulig Maade gaae ind paa. Jeg troer ikke, at man derved gavner Geiſtligheden, iſær efterat Striden nu er kommen ſaa vidt, ſom den er, og Sagen diſcuteret ſaa vidtløftigt, ſom den er, baade i Rigsdagen og i Preſſen. Jeg troer, at man gjør Geiſtligheden en daarlig Tjenefte ved at ville gjøre en Afſkillelſe mellem den og den øvrige Befolkning, og jeg holder mig overbeviſt om, at, derſom man ſpurgte de unge Præſter og de theologiffe Candidater, om de pønſtede Loven vedtagen i en ſaadan Stikkelse, at de derved bleve fritagne for at kæmpe for og forſvare deres Fædreland, ſaa vilde Fleertallet af dem ganſte viſt bede ſig fritaget for en ſaadan Begunſtigelſe. Vi høre jo beſtandigt tale om, at det er en af Borgernes hel-